

Neurri berriak Mingain Urdin gaixotasunari aurre egiteko

Ofizialki aldatu dira:

- **1. eta 4. serotipoen aurreko murrizketa-guneak.**
- **Txertaketa-kanpainak luzatu dira, 2020 arte.**
- **4. serotipoaren aurrean borondatez txertatzeko gunea zabaldu egin da, Espainiaren eta Frantziaren arteko mugalderaino.**

Ministerioen Aginduen bidez egokitu dira gaixotasun horren kontra borrokatzeko programak. **Orain artean azkena [AAA/1424/2015 Agindua](#) izan da.**

Europako legeriaren arabera, eta kontuan hartuta bete egin dela birusaren 1. eta 4. serotipoa gutxienez bi urtez lurralde jakin batzuetan zirkulazioan ez egotearen eskakizuna, **beharrezkotzat jotzen da aipatutako Aginduaren murrizte-guneak aldatzea.**

Bestalde, komenigarritzat jotzen da, gainera, **bi urte gehiagoz luzatzea nahitaez txertatzeko epea**, murrizketa-guneetan.

Era berean, Frantziako egoera epidemiologikoaren eboluzioa ikusita, non 2018. urtean Mingain Urdin gaixotasunaren 4. serotipoaren hogeita hamalau foku erregistratu ziren, horietako batzuk Espainiarekin muga egiten duten gunetan, eta horri Frantziaren eta harekin muga egiten duten autonomia erkidegoen arteko txahalen mugimendu etengabea gehituta, beharrezkotzat jotzen da Mingain Urdin birusaren **4. serotipoaren prebentziozko txertaketa boluntarioa abiaraztea**, Espainiak Frantziarekin muga egiten duen gunean.

Mugimendu-murrizketarik gabeko guneko txertaketa, kasu honetan bezala, ekainaren 29ko [1001/2012 Errege Dekretuak](#) arautzen du. Dekretu horrek azaroaren 8ko [1228/2001 Errege Dekretua](#) aldatzen du, eta haren bidez ardien marranta-sukarraren edo Mingain Urdinaren aurka borrokatzeko eta gaixotasuna desagerrarazteko neurri espezifikoak ezartzen dira. Halaber, aukera ematen du jardueraz gabetutako txertoak erabiltzeko animalien mugimenduak mugatuta dauden gunetatik kanpo.

Aldaketa guzti hauek hurrengo arauan batzen dira:

[APA/385/2019 Agindua](#), apirilaren 2koa, AAA/1424/2015 Agindua aldatzen duena.

Aplikagarria baldintza higienikoen malgutasuna okindegi eta barazki- sektoreetan

Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailak eta Osasun Sailak EHAAn argitaratu berri dituzte Euskadiko bolumen txikiko ustiategiei egokitutako irizpide higieniko eta sanitarioak ofizialki ezartzen dituzten aginduak; zehazki, okindegi eta barazki ekoitzi eta merkaturatzen dituzten ustiategiei dagozkienak:

AGINDUA, 2019ko otsailaren 5koa, Ekonomiaren Garapeneko eta Azpiegituretako sailburuarena eta Osasuneko sailburuarena, zeinaren bidez [jatorri begetaleko produktuen sektoreko establezimenduetako baldintza higieniko eta sanitarioak egokitzeko arau tekniko espezifikoak](#) onartzen baitira.

AGINDUA, 2019ko otsailaren 5koa, Ekonomiaren Garapeneko eta Azpiegituretako sailburuarena eta Osasuneko sailburuarena, zeinaren bidez onartzen baitira [okintza, pastelgintza eta iringintzako produktuen sektoreko establezimenduetako baldintza higieniko-sanitarioak egokitzeko arau tekniko espezifikoak](#).

Hemendik aurrera, ogi eta pastelgintza sektorean kantitate gutxi eraldatzen duten obradoreak beren egoerara egokitutako betekizunak izango dituzte:

Zein produktu?

Ogi eta opil arruntak; Pastelgintza, konfiteria eta gozogintzako produktuak; Irinak (artoa, garia eta abarrak) eta Ogi arraspatua.

Zein bolumen?

- **Okintzako sektorean:** gehienez 1.250 kg irin astean.
- **Pastelgintzako sektorean:** lantegiko langileak 3 izango dira gehienez.

[*Kontsultatu laburpen triptikoa -OGIA-*](#)

Zein produktu?

Kontserba begetalak eta ozpinetakoak; Marmeladak eta menbrilloa ; Hozituak (germinatuak), Zukuak eta deribatuak; Jatorri begetaleko produktuak zuritu, zatitu, deshidratatu, hartzitu, lehortu eta/edo egostea eta Ortuari fresko higienizatuak (IV. Gamakoak).

Zein bolumen?

- **Barazkiak:** eraldatuaren 2.500 kg/urte baino txikiagoa.
- **Zukuak:** 5.000 litro/urte baino gutxiago.

[*Kontsultatu laburpen triptikoa -Begetalak-*](#)

Euskadiko sektore-agenteeek, Foru-Aldundiek eta Eusko Jaurlaritzako Ekonomiaren Garapen eta Azpiegitura Sailak eta Osasun Sailak elkarlanean osatu dituzte arauok, ELIKA Nekazaritzako Elikagaien Segurtasunerako Euskal Fundazioak koordinatuta eta aholkatuta.

Trichinelosia European 2017 urtean

- **Trikinelosia oso gaixotasun arraroa baina larria da Europar Batasunean (EB).**
- **2017an, 168 kasu egiaztatu ziren.**
- **Bulgarian, Kroazian eta Errumanian gertatu ziren baieztatutako kasuen % 73,8.**
- **Kontrolatu gabeko baldintzetan hazitako eta gutxi kozinatutako txerri-haragi eta ehizatutako basurde-haragia kontsumitzean harrapa daiteke gaixotasuna. Basurde-haragia da arriskutsuena gizakientzat.**

2017an, jakinarazpenen kopuruak % 50 egin du gora 2016ko kopuruarekin erkatuz gero. Hala ere, **igoera hori Bulgarian, Errumanian eta Kroazian jakinarazitako kasuen kopuruaren gorakadaren ondorio da**, aurreko urteetan oso kopuru gutxi jakinarazi baitzituzten.

Igoera hori gorabehera, 2012az geroztik joera beheranzkoa izan da.

Europako legediak (1375/2015 Legedia) eskatzen du ***Trichinella* aztertzekeo hildako txerri, basurde, basa-animalia, zaldi eta kontrolatu gabeko animalia-hazkuntzako beste kasu batzuetan**. Ez da arau honetan sartzen autokontsumorako txerriak hiltzea, estatu kide bakoitzak arautzen baitu.

2017an, sei estatu kidek *Trichinella* kasuak jakinarazi dituzte, Bulgarian, Polonian, Kroazian, Errumanian eta Espainian taldekatutako txerri kutsatuetan.

Urtarrilean eta otsailean eman ohi dira kasu gehien, Gabonekin eta basurde-ehizaldiarekin bat etorritz.

Etxeko txerrietan egindako azterlanek adierazten dute aldeaz aurreko kontaktua (zuzena edo zeharkakoa) egon dela nematodo horren gordailu diren basa-animaliekin.

Hedapen-ereduen arabera, ***T. spiralis* espeziea ez da hain ohikoa Europako iparraldean eta *T. britovi* espezieak kontzentrazio handiagoa izaten du Europako ekialdean.**

1375/2015 Legedia

Informazio interesgarria

ECDCk **beste gaixotasun batzuen zaintzari buruzko 2017ko urteko txostenak** ere argitaratu ditu 2019an, besteak beste:

- [Erresistentzia antimikrobianoa](#)
- [Rift haraneko sukarra](#)

Salmonellaren kontrola oiloetan eta osasun publikoan duen eragina

Salmonelosisia da Europar Batasunean (EB) elikagaien bidez transmititzen diren gaixotasunetan bigarrena. Lehenengoa campilobakteriosia da. 2017an, estatu kideek gizakietan 91.662 salmonelosi-kasu jakinarazi zituzten.

Hainbat urtetan kopuruak behera egin bazuen ere, azken bost urteotan mantendu egin da salmonelosi kasuen kopurua. 2017an kopuruak zertxobait behera egin bazuen ere (94.425 kasuetatik 91.662 kasuetara), **2008an hasi zen beherazko joera geratu egin da**. Datu horiek eta beste batzuk txosten honetan azter daitezke:

Hain zuzen ere gelditze hori dela eta, EFSAk zientzia-iritzi bat argitaratu du. Horren arabera, abeletxeetan oilo erruleetan **Salmonellarako helburu zorrotzagoak jartzeak gizakien artean jatorri hori duten kasuak murrizten lagunduko luke**. Honako hauek dira helburu horietako batzuk:

- Gaur egun, EBko herrialdeek % 2ra murriztu behar dute zenbait *Salmonella*-motak kutsatutako **oilo erruleen** kopurua. EFSAk uste du xede hori % **1era murriztuz gero, gizakietan % 50era murriztuko liratekeela salmonelosien-kasuak**.
- **Oilo ugaltzaileei** dagokienez, gaur egun % 1eko xedea dago ezarrita giza osasunerako garrantzitsuak diren bost *Salmonella* motatarako (*Salmonella enteritidis*, *Salmonella typhimurium*, *Salmonella infantis*, *Salmonella virchow* eta *Salmonella hadar*). **EFSAk gomendatzen du xedea mantentzea hiru motatarako (*Salmonella enteritidis*, *Salmonella typhimurium* eta *Salmonella infantis*) eta beste biak (*Salmonella virchow* eta *Salmonella hadar*) ordezte**a gaur egun giza osasunerako garrantzitsuagoak diren beste mota batzuekin.
- Ostatu-sistemei dagokienez, ondorioztatzen da **Salmonellaren presentzia txikiagoa dela ostatu-sistema alternatiboetan hazitako oiloetan kaiola-sistemetan hazten direnetan baino**. Hala ere, arrazoiak ezin dira erabat azaldu, ez baitago zientzia-ebidentziarik.

Trikina aurreko kontingentzia Planaren eguneratzea

Joan den 2018ko abenduaren 19an, AESANeko Batzorde Instituzionalak onetsi egin zuen **Trikinaren aurreko Kontingentzia Plan Nazionalaren aldaketa**. Planaren xedea da nazio mailako jarduera-plana ezartzea, animalietan edo haragian Trikina antzemanek gero edo horietan

Trikina egon daitekeela susmatuz gero.

[Trikinaren aurreko Kontingentzia Plan Nazionalea](#)

Eguneratze honen berritasun nagusiak alderdi hauei buruzkoak dira:

Neurriak abeltzaintza-ustategietan:

Basa-animalien trikina antzematen denean, Animalien Osasunaren arloko agintari eskudunek egiaztatu egin beharko dituzte kutsa daitezkeen eta Trichinellarekin kontaktuan egon diren **animalien ustategietako biosegurtasun-neurriak**.

Neurriak lursail zinegetikoetan:

50/2018 Errege Dekretua (ehizako azpiproduktuen kudeaketari buruzkoa) **ehiza larriaren beste modalitate batzuetan ere aplikatuko da**, baldin eta ehiza-barrutiko animaliek positiboa ematen badute.

Dekretua, gutxienez, kutsatutako animaliak antzeman eta handik aurrera geratzen den ehiza-denboraldian aplikatuko da; eta hurrengo denboraldian ere aplikatuko da, betiere lehenengo jarduera zinegetikoan animalia kutsatuak antzematen badira.

Komunikazioari buruzko neurriak:

Komunikaziorako eredu bateratua ezarri da, eta zehaztu egin da zein kasutan aplikatu beharko den lankidetzarako eta informazioa trukatzeko prozedura, osasun publikorako larriak eta berehalakoak diren arriskuek eragindako elikagai-alertak kudeatzeko.

Aurreko plana onetsi eta 7 urtera **beharrezkoa zen** plana berrikustea eta eguneratzea, bestek beste, dagozkion **lege-aldaketak gehitu ahal izateko**.

[Animalien Ongizatearen II Kongresuko aurkezpenak](#)

Espainiako Albaitarien Elkarteak (OCV) Animalien Ongizateari buruzko II. Kongresuko hitzaldiak argitaratu ditu. Kongresua azaroan antolatu zen Zaragozan.

Animalien babesa, bai hornidura-animaliarena eta bai laguntza-animaliarena, **geroz eta kezka gehiago eragiten duen gaia da, gizartean zein albaitarien artean**. Prozesu hori abere-ustategietako animalien hazkuntza-baldintzetan hasi eta animalien garraio eta hilketan amaitzen da. Etapa horiek araututa daude Europa-mailan, nazio-mailan eta eskualde-mailan. **Gainera animalia-espeziearen araberako baldintzak daude, baita esperimentazio-animamientzat, zientziarako erabiltzen diren animamientzat eta lan- eta laguntza-animamientzat ere.**

Hori dela eta, espezializazioa eta **ikerketa-maila geroz eta handiagoak dira, eta, horrekin batera, ezagutza, araudiak eta kontrol ofiziala.**

Beraz, aipatutako kongresuan gai horiek jorratu zituzten profesionalek hartu zuten parte. Aurkezpenak [erakundearen webgunean](#) kontsulta daitezke. Aurkezpen teknikoak eta kasu praktikoak landu ziren, baita gaiaren inguruko hausnarketak eta etorkizuneko ikuspegia ere.

Hona hemen konferentzia batzuk:

- **Esperimentazio-animalien eutanasia**
- **Oilo-eruleen** ongizatea
- **Arrain-hazkuntza:** hilketa

Sendagai antibiotikoen arau berria indarrean sartzten da

Abeltzaintza-ustiategietan agindutako antibiotikoak ezagutzeko beharrezkoa den informazioa eskuratze aldera, 2019ko urtarrilaren 2tik aurrera albaitariak agindu dituzten sendagai antibiotikoen errezetei buruzko informazioa bidali beharko dute Nekazaritza, Arrantza eta Elikadura Ministerioaren edo errezetaren hartzailea den ustiategia dagoen autonomia-erkidegoko agintari eskudunen sistema informatikoetara, % 100 elektronikoa den formatuan, joan den apirilean argitaratu zen [191/2018 Errege Dekretua](#) betetze aldera.

- Komunikazioa **hilerokoa** izango da.
 - Arau honetan xedatutakoa **giza kontsumorako diren elikagaietarako animaliei agindutako botikei aplikatuko zaie.**
 - Araua **ez zaie aplikatuko laguntza-animaliei** agindutako errezetei.
1. Albaitari guztiek sendagaia edo pentsu sendagarria jasoko duen ustiategia dagoen autonomia-erkidegoko agintaritza eskudunaren datu baseari jakinarazi beharko dizkiote **191/2018 Errege Dekretuko I. eranskinean adierazten diren gutxieneko datuak.**
 2. Datu baseari egindako komunikazio bakoitzean, antibiotikoak agindu dituen **albaitariak haren elkargo-zenbakia adieraziko du** errezeta bakoitzean.
 3. Halaber, **errezeta-zenbakia ere adierazi beharko da.**
 4. Errezeta jasoko duen abeltzaintza-ustiategia dagoen autonomia-erkidegoaren arabera, albaitariak Errege Dekretu berriak eskatzen duen **informazioa bidali beharko du autonomia-erkidego horretako agintaritza eskudunek ezarritako sistemetara, bai eta Nekazaritza, Arrantza eta Elikagai Ministerioaren sistemetara ere.**

Errege Dekretu horretan ezartzen diren **betebeharrak behin eta berriro urratzea arau-hauste larritzat hartuko da**, Animalien Osasunbideari buruzko 8/2003 Legearen arabera. Ondorioz, arau-hauste horiei dagokien zehapena ezarriko zaie, **3.001 eta 60.000 euro arteko isuna barne.**

Arau hau Europar Batasunean antibiotikoekiko erresistentzia sortzeko eta hedatzeko arriskua murrizteko ekintza- eta estrategia-planaren barnean sartzen da, honako hauen arabera: «[Europako Parlamentuaren 2011ko maiatzaren 12ko Ebazpena, antibiotikoekiko erresistentziari buruzkoa](#)», «[Europako Batzordearen 2011ko azaroaren 17ko komunikazioa, antibiotikoekiko erresistentziari aurre egiteko ekintza-plana ezartzen duena](#)», eta «[Europar Batasuneko Kontseiluaren 2012ko maiatzaren 29ko ondorioak, antibiotikoekiko erresistentziaren eraginari eta gizakien nahiz animalien osasunaren esparrutik horri aurre egiteko moduei buruzkoak](#)».

Autonomia-erkidegoetako **agintaritza eskudunek** beharrezko **kontrolak egingo dituzte**, hala administrazioakoak nola ustiatetikakoak, Errege Dekretuan xedatutakoa betetzen dela bermatzeko.

Europak ikuskatu egin du animalien ongizateari buruzko arauak betetzen diren ala ez

Europako Kontuen Epaitegiak **ikuskapena** egin du bost herrialdetan: Alemania, Frantzia, Italia, Errumania eta Polonia, **egiaztatzeko bete egiten dela animalien ongizateari buruzko araudia**.

Oro har, egiaztatu zen honako alderdi hauek ongi betetzen direla:

- **Txerri emeen** taldekako **hazkuntza**.
- **Oilo erruleei** dagokionez, ohiko **kaiolak** baztertzea.

Hala ere, araudia ez da betetzen honako arlo hauetan:

1. **Txerriei isatsa** moztea.
2. Distantzia luzeko **garraioa**.
3. **Burtzoratze-prozesuak** animaliak hiltzean.

[EEko Kontuen Epaitegiaren txostena](#)

Gainera, ikuskatzaileek uste dute **ez dagoela koordinaziorik NP Bren finantza-baliabideei**

dagokienez, nahiz eta ongizatearen ikuskapena behar bezala betetzen den Baldintzapekotasunaren bidez. Nekazaritza Politika Bateratuak (NPB) nekazaritza-ordainketak egiteko, animalien ongizatearen gutxieneko mailari eutsi behar zaio; landa-garapenerako politikak, berriz, maila altuagoak lortzera bultzatzen ditu nekazariak.

Azkenik, EEk **hainbat gomendio** egiten dizkio EEri, honako hauei dagokienez:

1. Animalien Ongizatearen **Esparru Estrategikoa**
2. **Neurriak modu eraginkorrean** gauzatzea
3. Animalien Ongizatearen eta **Baldintzapekotasunaren** arteko loturak sendotzea
4. Animalien Ongizatearen xedeak hobetzea **Landa Garapenerako** politikaren bidez

[Europako Kontuen Epaitegiaren prentsa-oharra](#)

Informazio-material interesgarria:

EBk gaztelaniara itzuli ditu ongizateari buruzko praktika egokien gidak hainbat animalia-espezieren **garraiorako**:

- [Behiak](#)
- [Txerriak](#)
- [Hegaztiak](#)
- [Zaldiak](#)
- [Ardiak](#)

[Gainerako materiala](#): garraio luzeak, hegaztiak maneiatzea hiltzeko...

Europak albaitaritza-sendagaiei buruzko arau berriak argitaratuko ditu

Europar Batasunak (EB) **aurki argitaratuko ditu hiru araudi berri**, eta horiek eguneratu egingo dute albaitaritza-sendagaien eta sendagai-pentsuen esparrua, honako xede hauekin:

- **Erresistentzia antimikrobianoari** (AMR) modu eraginkorragoan aurre egitea.
- **Sendagaien/sendagai-pentsuen** eskuragarritasuna eta segurtasuna areagotzea.

Zehazki, honako hauek dira Araudiak:

- [Albaitaritza-sendagaiei buruzko Araudia, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena](#)
 - 2001/82/CE Zuzentaraua baliogabetzen duena
- [Albaitaritza-pentsuen ekoizpenari, komertzializazioari eta erabilerari buruzko Araua, Europako Parlamentuarena eta Kontseiluarena](#)
 - 183/2005 Araudia (EE) aldarazi eta 90/167/CEE Zuzentaraua baliogabetzen duena
- [Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren Araudia](#)
 - 726/2004 Araudia (EE) aldarazten du. Horren bidez ezartzen dira giza eta abere erabilerarako sendagaiak baimendu eta kontrolatzeko erkidego mailako prozedurak eta sortzen da Sendagaietarako Europako Agentzia 1901/2006 Araudia (EE) aldarazten du, erabilera pediatrikorako sendagaiei buruzkoa. 2001/83/CE Zuzentaraua aldarazten du. Horren bidez ezartzen da erkidego mailako kode bat giza erabilerarako sendagaiei buruz.

Aurreikusi da arau hauek **2018ko amaieran edo 2019ko hasieran argitaratuko direla** eta **3 urte geroago aplikatuko direla**. Bitartean, lege-egintza gehigarriak gauzatuko dira, zenbait alderdi zehatz babestu/osatzeko.

ZEINTZUK IZANGO DIRA BALDINTZA BERRIAK?

- **Debekatu egingo da sendagai-pentsuetan antibiotikoak pilaka erabiltzea** eta horien erabilera prebentiboa. Albaitariak pentsu horien errezeta egin beharko dute beti, aurre-azterketa egokia egin ostean.
- **Mugatu egingo da antibiotikoen erabilera neurri prebentibo gisa.** Kasu hauetan baino ezingo dira erabili: albaitari batek justifikatzen badu edo infekzio-arrisku handia badago.
- **Taldeakako tratamenduak** baimenduko dira, **beti ere ez badago beste alternatiba egokirik** eta albaitari batek gomendatzen badu.
- Zenbait antimikrobiano **giza tratamendurako gordeko dira.**
- Albaitaritza-sendagaiak **ezingo dira inoiz erabili animaliak azkarrago haz daitezen.**
- Animalia-jatorriko produktuen inportazioaren bidez, AMRen hedapen-arriskuaren aurkako babesa hobetzen da; izan ere, **hirugarren herrialdeek bete egin beharko dute hazkuntza bultzatzeko antibiotikoak erabiltzeko debekua.**

Gaiari buruzko informazio gehiago:

- [Prentsa oharra](#) - EE, 2018/11/26
- [Galderak eta erantzunak](#) (ingelesez) - EE, 2018/11/26

Informazio-materiala:

- [FAOren informazio-orria](#)

Albaitaritzako antibiotikoen salmentak behera egin du Europan

Europako Medikamentuen Agentziak (EMA) argitaratutako txosten baten arabera, **albaitaritzan erabiltzeko mikrobioen aurkako medikamentuen salmenta orokorrak % 20 baino gehiago jaitsi dira Europan 2011tik 2016ra.**

Europar Batasunak (EB) emandako orientazioa eta animalietan antibiotikoak zuhurtziaz erabiltzeko kanpaina nazionalak eragin positiboa izaten ari dira. Horren erakusgarri da aipatutako txostena, 2016ko salmenten datu zehatzak aurkezten dituen; izan ere, bertan ikus daiteke **azken urteetan beheranzko joera nagusitu dela.**

Txostenaren azterketa

- **Polimixinak:**
 - **Ia % 40ko beherakada** egon zen polimixinen salmentan.
 - Multzo honetan sartzen da **kolistina**, beste antibiotiko batzuekiko erresistenteak diren infekzio bakterianoak dituzten pazienteetan azken tratamendu gisa erabiltzen dena.
- **Zefalosporinak:**
 - Hirugarren eta laugarren belaunaldiko zefalosporinen salmentek **% 15,4 egin zuten behera.**
- **Kinolonak:**
 - Kinolonen salmentek **% 13,6 egin zuten behera.**

SVACen txostenak agerian uzten du, halaber, **Europako egoera ez dela homogenea**; izan ere, datuak eman zituzten 25 herrialdeetatik 16k % 5 edo gehiagoko beherakada izan zuten salmentetan, eta sei herrialdek **% 5 baino gehiagoko gorakada erregistratu zuten.**

Zer da ESVAC?

Albaitaritzako Mikrobioen Aurkako Medikamentuen Kontsumoa Zaintzeko Europako Proiektua da, eta Europar Batasun (EB) osoan mikrobioen aurkako medikamentuak animalietan nola erabiltzen diren aztertzea du xede. Hain zuzen, EBko eta Europako Esparru Ekonomikoko (EEE), gehi Suitza, 30 herrialdeetako salmentei eta preskripzioei buruzko datuak ematen ditu.

- [ESVAC](#)

EMAk 2010eko apirilean ekin zion proiektu honi, Europako Batzordeak egindako eskaera baten

harira. Batzordeak eskatu zion, hain zuzen, EBn eta Europako Esparru Ekonomikoan (EEE) **animalietan erabiltzen diren mikrobioen aurkako agenteei buruzko datuak biltzeko ikuspegi harmonizatu bat garatzeko.**

ESVAC proiektuko parte-hartzea nabarmen hasi da; hasieran bederatzi herrialde ziren, eta gaur egun 30.